

LENGYELNÉ MOLNÁR TÜNDE – RACSKO RÉKA

Egy évtized az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájának működésében 2012–2023

Bevezető

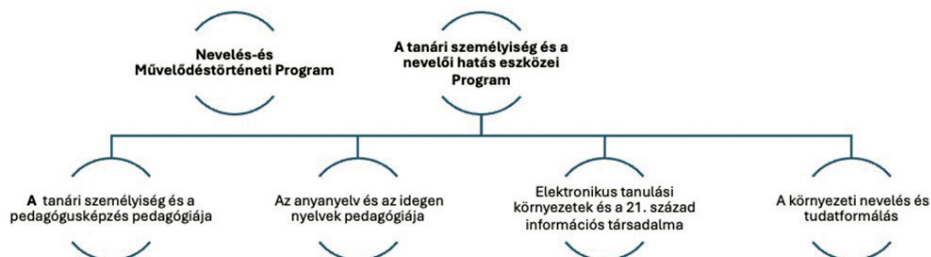
Hazánkban a neveléstudomány területén történő tudományos utánpótlás-nevelésnek nagy hagyománya van, 2011-ig négy hazai tudományegyetem (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem, Pécsi Tudományegyetem, Debreceni Egyetem) működtetett neveléstudományi doktori iskolát, majd 2012-ben elindult az akkor még Eszterházy Károly Főiskola keretei között is az első doktori évfolyam Egerben. Munkánk célja, hogy a tizenkét éve indult egri Neveléstudományi Doktori Iskola (továbbiakban NTDI) életének és működésének főbb mérföldköveit felvázoljuk és eredményeit transzparenssé, láthatóvá tegyük a hazai tudományos közönség számára.

Tanulmányunkat a doktori iskolát jellemző kvantitatív adatelemezésen túl egy kvalitatív vizsgálattal is kiegészítjük, amelynek középpontjában Pukánszky Béla professzor, az NTDI vezetője áll, aki 2013-tól oktatója, majd 2016-tól 2025-ig vezetője a Neveléstudományi Doktori Iskolának. Munkánk célja tehát kettős, egyrészt holisztikus képet szeretnénk adni a statisztikai adatok tükrében, másrészt meg szeretnénk mutatni, hogy professzor úr milyen aktív és sokrétű munkával támogatta a doktori iskola múltját, milyen aktívan vesz részt annak jelenében, és hogyan építi a jövőjét.

A képzés missziója az alábbiakban foglalható össze Hauser Zoltán, az intézmény akkori rektorának megfogalmazása alapján: „A Neveléstudományi Doktori Iskola valós kontextusában vizsgálja a tanárság mint hivatás és professzió világát, valamint az eredményes tanári munka 21. századi eszköztárát, tantárgypedagógiáit. A képzés irányítói és tanárai szakterületük kiváló felkészültségű oktatói és kutatói, akik valamennyien fontos feladatuknak tartják a magyar tudományosság magas szintű utánpótlásának előmozdítását.” (NTDI, 2012)

Az egri Neveléstudományi Doktori Iskola moduljait vezető professzorok részét képezték az induló egység törzstagi gárdájának is: Bárdos Jenő, Falus Iván, Komenczi Bertalan, Mika János, Monok István személyében, akiket Budai

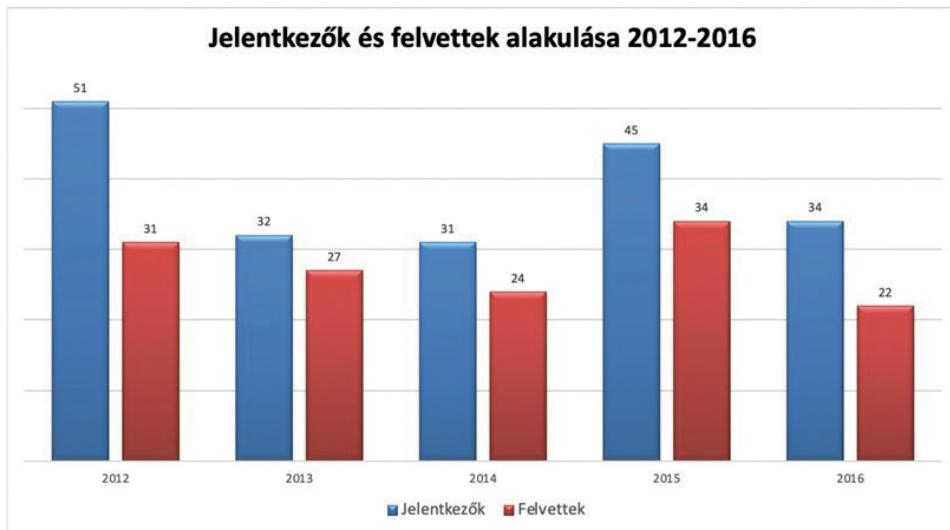
László, Kárász Imre és Csoma Zsigmond egészít ki törzstagként az induláskor. A pedagógusképzést és a tantárgy-pedagógiákat középpontba állító doktori iskolánk indulásakor két főprogramba öt jelentős tématerületet integrált.

1. ábra: A Neveléstudományi Doktori Iskola programjainak elemei 2012-ben

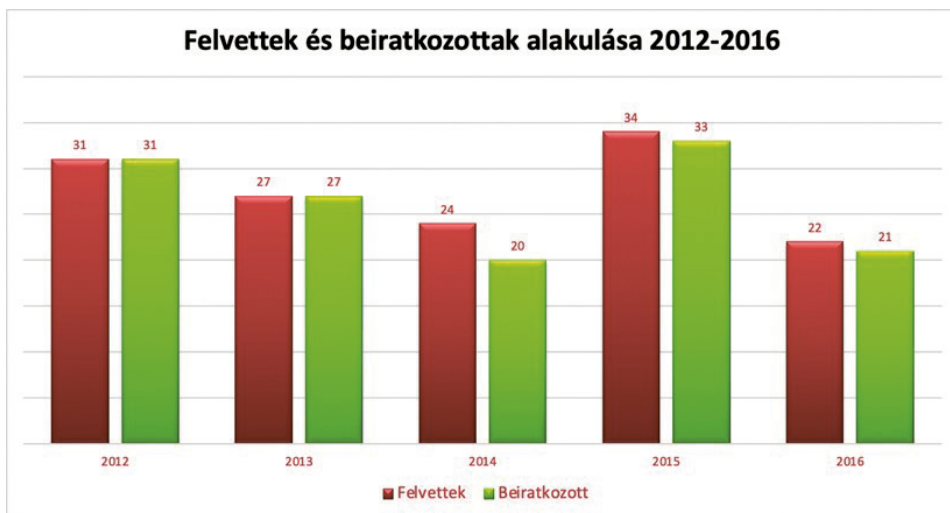
Ebből a Nevelés- és Művelődéstörténeti Program (vezetője: Monok István, DsC) diakrón megközelítésben a pedagógiai tudat történeti (ki)alakulásával, a tanári személyiség formálódásával és a tantárgy-pedagógiák megjelenésével több szempontból foglalkozott. A többi négy témakör (A tanári személyiség és a pedagógusképzés pedagógiája [vezetője: Falus Iván, DsC]; Az anyanyelv és az idegen nyelvek pedagógiája [vezetője: Bárdos Jenő, DsC]; Elektronikus tanulási környezetek és a 21. század információs társadalma [vezetője: Komenczi Bertalan, CsC]; A környezeti nevelés és tudatformálás [vezetője: Mika János, DsC]) a tanári személyiség fejlődésének és a nevelői hatás kialakításának mozzanatait kívánta megragadni. Az NTDI vezetője kezdetben Komenczi Bertalan volt, programigazgatója Bárdos Jenő, titkára Simándi Szilvia.

Az induláskor a leghangsúlyosabb a tanári személyiségnek és a nevelői hatás eszközeinek témakörét felölelő modul volt. Az 51 fő jelentkezőnek a 60,78%-a nyert felvételt, ennek eredményeként az első évben, 2012-ben 31 fővel indult el a képzés. A következő 5 évben a felvételi ráta alakulása évenként eltérő utat járt be, míg a 2013–2014-es tanévet 84,38-77,42%-os felvétel jellemezte, addig a 2015–2016-os évben a jelentkezők 75,51-67,71%-a nyert felvételt (lásd 2. ábra).

2. ábra: A Neveléstudományi Doktori Iskolába felvettők alakulása, 2012–2016

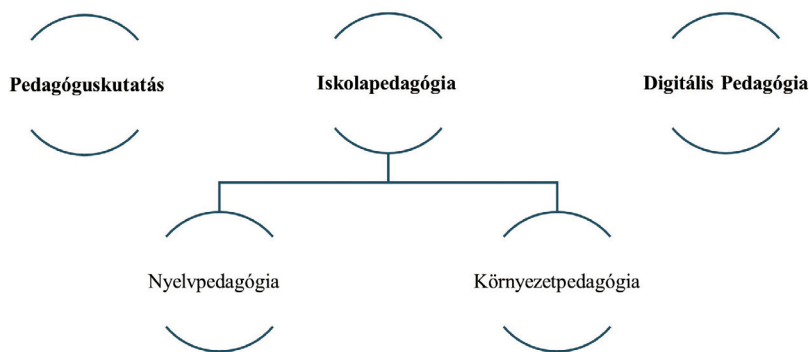
Az első 5 évben az évfolyamok létszáma is változónak tekinthető, 20 és 34 fő közötti évfolyamlétszámok jellemezték az időszakot (lásd 3. ábra).

3. ábra: A Neveléstudományi Doktori Iskolába felvettők és beiratkozottak alakulása, 2012–2016

Intézményünk 2016-tól Eszterházy Károly Egyetemenként folytatta működését. Ezzel egy időben átalakult a doktori iskola törzstagjai összetétele is. A Neveléstudományi Doktori Iskola vezetését 2016-ban Pukánszky Béla DSc, egyetemi tanár vette át (programigazgató: Bárdos Jenő, titkár: Dienes Nikolett, ügyvivő: Gortva János).

A doktori iskola képzési moduljai 2016-ban átalakításokon és fejlesztéseken estek át, aminek egyik oka a neveléstudományi kutatási trendek átrendeződése és a digitális pedagógia iránti érdeklődést stagnálása volt, valamint felfutó ágba került a nyelvpedagógiai kutatás volumene. A korábbi alprogramok helyét így az új struktúrában három egymással funkcionálisan is szoros kapcsolatban álló modul vette át, a következők szerint: (1) Pedagóguskutatás, (2) Iskolapedagógia, (3) Digitális pedagógia.

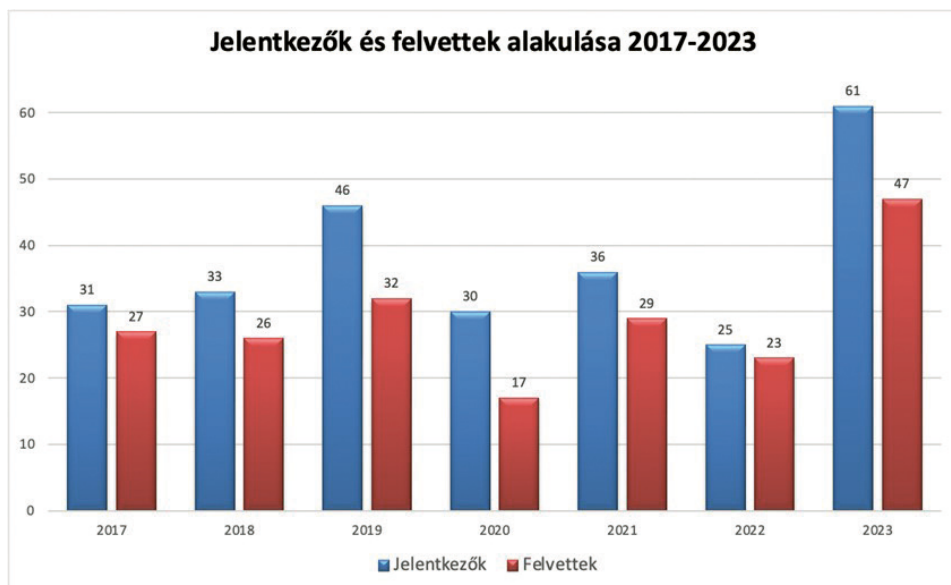
4. ábra: A Neveléstudományi Doktori Iskola programjainak elemei 2017-ben

Az akkreditációs követelmények változásainak hatására 2019-ben a modulokat újragondolták, és két fő terület kapott hangsúlyt. A modulok még inkább építettek az egri intézmény hagyományaira, főként több évtizedes tanárképzési gyakorlatára, valamint a pedagógusképzés során elért szakmai tudományos eredményekre, amelyek fő fókuszai a pedagógus-életpályára való felkészítés és a pedagógusi munka sajátosságainak vizsgálata, valamint a pedagógusprofesszió és a pedagógusi hatékonyság neveléstudományi vizsgálata voltak.

5. ábra: A Neveléstudományi Doktori Iskola programjainak elemei 2019-ben

Míg a 2017-es évfolyamon életbe lépő változások nem hoztak jelentős változást sem a jelentkezők, sem a felvettek számában, addig a 2019-es revízió jótékony a hatással volt a doktori iskolánk iránti érdeklődésre. 2020 nyarának felvételi időszakán érezhető a Covid-járvány hatása, de a következő évtől visszaállt a megszokott létszám.

6. ábra: A Neveléstudományi Doktori Iskolába felvettek alakulása, 2017–2023

A Pedagóguskutatás program (vezető: Falus Iván) fő fókusza a pedagógus és a pedagógusképzés pedagógiája, amelynek keretében a pedagógusok élet- és munkakörülményei, nézetei, szaktudása, tevékenysége és kompetenciáinak tudományos módszerekkel történő kutatása áll a középpontban, ugyanakkor mindezen témakörök művelődés- és kultúrtörténeti aspektusaival kiemelten foglalkozik. Ennek során elemzi és kutatja a pedagógus szakma kialakulásának folyamatát és a közép-európai fejlődéssel, az európai modernizációval összefüggő területeit, valamint ennek művelődés- és neveléstörténeti összetevőire is kiterjedő recepciótörténeti vonatkozásait.

Az Iskolapedagógia modul (vezetője: Pukánszky Béla) elsősorban az iskolai környezetet és a pedagógus hatékonyságának kérdéseit vizsgálja, kutatja, a tantárgy-pedagógiák sajátosságait (nyelvpedagógia: Bárdos Jenő; környezetpedagógia: Mika János; sportpedagógia: Bognár József) helyezve előtérbe.

E modulban azok a kutatási témák kapnak helyet, amelyek azt vizsgálják, hogy miként őrizhető meg az iskolák történelmileg kialakult nevelési és oktatási szerepe a változó értékrendek és (információ)technológiai feltételek korában működő társadalmakban. Az első két programban tehát kifejezetten hangsúlyos a pedagógusképzés, az iskolapedagógia-történeti és művelődéstörténeti vonal, amelyet Pukánszky Béla és Monok István neve fémjelez.

A Bárdos Jenő vezette Nyelvpedagógia modul részletesen elemzi és kutatja az anyanyelv és az idegen nyelvek tanításának és tanulásának kortárs elméleteit és gyakorlatát, ugyanakkor foglalkozik ezek diakrón vetületeivel is. A modul kutatási fókusza az idegen nyelvi mérés és értékelés, valamint a nyelvvizsgáztatás módszertana, illetve a magyar mint idegen nyelv nyelvpedagógiája.

A Mika János vezette Környezetpedagógia modul környezeti kockázatok kezelésének és a modern ökológiai szemléletnek a pedagógiáját, valamint a fenntartható fejlődés nevelési vonatkozásait kutatja, illetve a természettudományi képzés oktatási és nevelési aspektusaival foglalkozik.

A Bognár József vezette Sportpedagógia modul elemzi a széles körben értelmezett sporttevékenység tanításának és tanulásának elméleteit és gyakorlatát. A kutatások fókuszában a sport és testnevelés oktatási és nevelési kihívásainak a problémacentrikus tanulmányozása áll, kiemelt kutatási terület továbbá a testnevelés tervezési és értékelési rendszerének vizsgálata, a sport értékteremtő szerepe és nevelő hatása, valamint a sport személyiségre gyakorolt hatása, a sport és egészség magatartás- és kapcsolatrendszere, valamint a sportszakember életpályája.

A Digitális pedagógia program a digitális pedagógia elméletével és a gyakorlatba történő adaptációjának kutatásával foglalkozik, és annak főként ne-

veléstudományi metszetét vizsgálja. A Komenczi Bertalan vezette program célja a jelenleg zajló, digitális alapú információs forradalom lehetőségrendszerének és kihívásainak elemzése a tanítás és a tanulás, a pedagógusszerep és az új tanulási környezetek területén. Fókuszja az információs és kommunikációs technológiák szerepének és hatásának kutatása és az új technológiák oktatási integrálásának, digitális transzformációjának interdiszciplináris megközelítése.

2021-ben az új programigazgató Szűts Zoltán, a Pedagógiai Kar dékánja lett. A vezető professzorok tudományterülete és egyénisége összefonódott a doktori iskola profiljának alakulásával is, és a programigazgató személyében történt változás a digitális pedagógiai modul felvirágzásához vezetett: 2023-ban az eddigi legmagasabb létszámmal indulhatott el a képzés a Neveléstudományi Doktori Iskolában.

A kutatás jellemzése

Kutatásunk célja, hogy az EKKE NTDI képzésére jelentkezett PhD-hallgatók által választott modulokat elemezzük, és választ adjunk arra a kérdésre, hogy azonosíthatók-e olyan tendenciák, amelyek egybeesnek a neveléstudomány területén zajló változásokkal.¹ Emellett célunk, hogy átfogó képet kapjunk Pukánszky professzor úr kutatóvá nevelés terén végzett munkásságáról, különös tekintettel az Egerben eltöltött évei alatt végzett tevékenységére (de nem kizárva a korábbi munkásságát sem).

A kvalitatív kutatásban nem alkotunk előre hipotéziseket, hanem a kutatási kérdések alapján végezzük a kutatómunkát. A kutatás kérdései nyitott kérdések, amelyek a miért, milyen, hogyan, illetve a hogyan értelmezi kérdőszavakkal kezdődnek. Az alábbi strukturált rendszerben a tartalomelemzés kutatási kérdéseit ismertetjük az elemzési egységek megnevezésével.

¹ Tekintettel a kutatás kvalitatív jellegére, a naturalista paradigma korlátaiból és eltérő célrendszeréből fakadóan nem célunk a reprezentativitás, így a kapott eredmények általánosítása csak bizonyos keretek között lehetséges. Nem vállalkozunk a teljes hazai neveléstudományt érintő kutatási trendek megállapítására, csupán a rendelkezésre álló források alapján vonunk le következtetéseket.

Tanulmányunkban az alábbi kutatási kérdésekre keressük a választ:

Azonosító	Kutatási kérdések	Elemzési stratégia
K1	Milyen tendencia rajzolódik a doktori iskola moduljaira vonatkozóan?	Az EKKE NTDI-re felvett hallgatók elemzése a választott modulok alapján éves bontásban
K2	Milyen irányvonalak vázolhatóak fel Pukánszky Béla professzor úr témavezetői tevékenységében?	Az Országos Doktori Tanács által működtetett doktori.hu nyilvántartása alapján

1. táblázat: A kutatás kérdései

A kutatásunk szempontjából a kvalitatív módszerek közül a nonreaktív módszerek alkalmazása a releváns (Sántha, 2009).

Munkánk során az idősoros, elsősorban tendenciák, mintázatok felrészítésére alkalmas kvalitatív elemzéseken túl a szövegek tartalomelemzésének kvalitatív módszerét alkalmazzuk. Figyelembe vesszük azonban, hogy a szöveges tartalomelemzésnek kvantitatív és kvalitatív megközelítésmódja is létezik. Előbbi esetben a kutató által felállított kategóriák gyakoriságvizsgálata történik, a második esetben egy értelmező, konstruáló elemzés, amely a kutatás tárgyának gondolatait, mondanivalóját helyezi előtérbe (Sántha, 2009, p. 74.).

Kutatásunk tartalmilag strukturáló tartalomelemzés (Sántha, 2022), amely során (1) az első fázisban deduktív módon főkérdéseket állapítottunk meg (doktori program típusa, témakör, témavezető) a priori kódolással, majd ezt követően (2) a második fázisban az elméletvezérelt deduktív logika szerint a szövegszegmensek mély rétegeinek induktív feltárását végeztük el, azaz a szövegrészekből a főkérdésekhez alkódokat rendeltünk hozzá. A harmadik (3) fázisban újrakódoltuk a szövegkorpuszokat ugyanazon kódolási szisztéma szerint, hogy a kérdéses elemek besorolhatóak legyenek.

A vizsgálatban a statisztikai műveletek elvégzésére alkalmas MS Excel programot használtuk, főként a trendelemzés gyakoriságvizsgálatához, valamint a tartalomelemzéshez a MaxQDA szoftvert alkalmazzuk, amely tudásalapú programozási nyelven kifejlesztett program (Mayring, 2002, 2003 idézi Sántha, 2007).

A kutatás alapjául szolgáló forrásokat elsősorban a Neveléstudományi Doktori Iskola titkársága² és Bárdos Jenő programigazgató által készített jelentések,

² Külön köszönet illeti Bárdos Jenő programigazgató urat és a doktori iskola titkárságát (Dienes Nikolett, Gortva János), akik munkájukkal segítették az elemzések alapját képező adatok

statisztikák, tájékoztató kiadványok és az akkreditációs eljárások, valamint az egyetemi szabályozás alapján rendszeresen elkészített minőségirányítási jelentések, dokumentációk adták, illetve az Országos Doktori Tanács által gondozott, publikus adatokat tartalmazó doktori.hu weboldal nyilvántartásai képezték.

A kvalitatív adatkorpuszunk két nagyobb egységből áll, az alábbiak szerint:

Azonosító	Elemzési stratégia	Kvalitatív adatkorpusz	Bekódolt szegmensek száma
K1	EKKE NTDI-ra felvett hallgatók elemzése a választott modulok alapján éves bontásban	Hallgatók által választott modulok jegyzéke	201
K2	Az Országos Doktori Tanács által működtetett doktori.hu nyilvántartása alapján	Pukánszky Béla téma-vezetettjei által készített PHD-értekezések címei	66

2. táblázat: Az érvényesség növelése érdekében adatriangulációt, komprehenzív adatelemzést és reflexivitást alkalmaztunk.

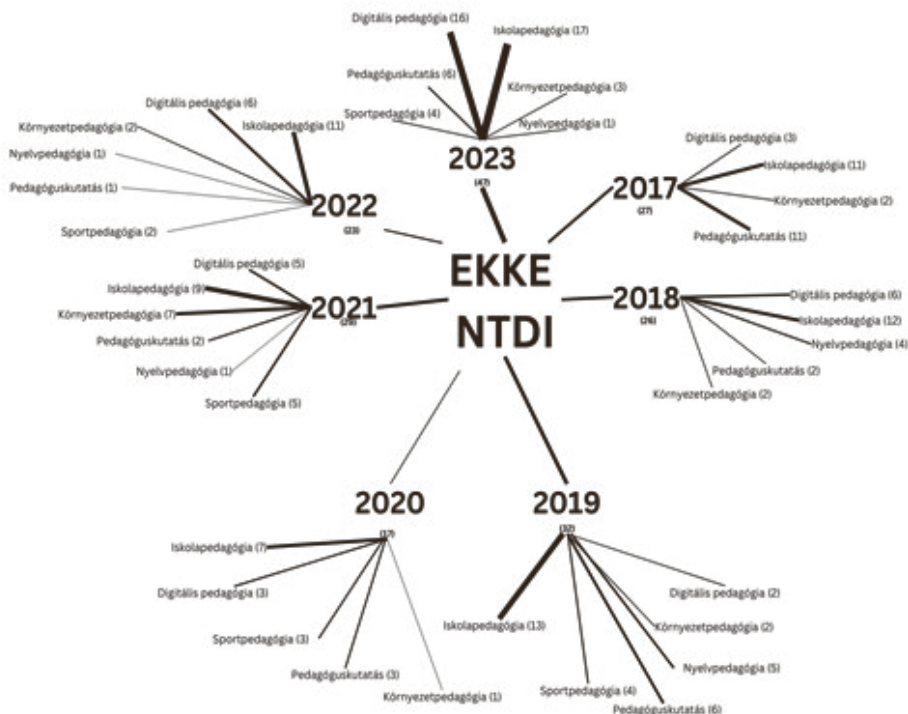
A megbízhatóság növelésére a megfigyelők közötti egyetértés ellenőrzését és a teljes dokumentáció átláthatóságának biztosítását végeztük el.

A doktori iskolában zajló kutatások, trendek elemzése

Elemzésre került a doktori iskola ma is érvényes modulrendszerének struktúrája, ami 2017-től változatlan formában működik, így megvalósítható az összehasonlítás.

A 7 éves vizsgálat mindegyik évében az iskolapedagógiai modul volt a legnépszerűbb a jelentkezők körében. 2017-ben a pedagógusképzésre jelentkezők száma teljesen megegyezett az iskolapedagógiával, illetve 2023-ban a digitális pedagógia modulra felvettek száma csak egy fővel tér el az iskolapedagógiától, a köztes 5 évben egyértelműen ez tekinthető a legnépszerűbb modulnak. Így feltételezésünket, amely szerint kimutatható egy trend a modulok időbeli népszerűsége alapján, el kell vetnünk, az iskolapedagógia modul örök klasszikusnak tekinthető (lásd 7. ábra).

rendelkezésre állását.

7. ábra: A felvettek számának megoszlása, 2017–2023

Pukánszky Béla témavezetői tevékenységének kvalitatív elemzése

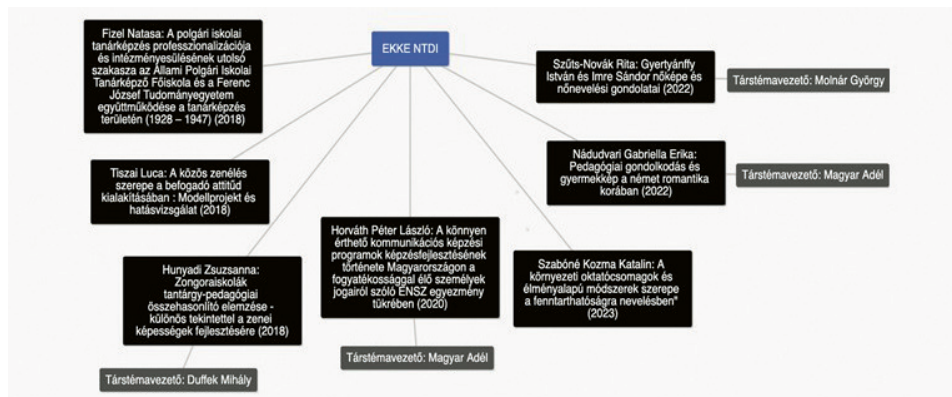
Pukánszky Béla témavezetői tevékenysége négy intézményhez köthető: Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola (SzTE NDI); Pécsi Tudományegyetem Oktatás és Társadalom Doktori Iskola (PE-OTNDI) és annak jogelődje PE-NDI); Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola (ELTE NDI), valamint az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola (EKKE NTDI) és annak jogelődje (EKE NTDI).

A jelenleg érvényes doktori témakiírásai az alábbi területek köré csoportosulnak:

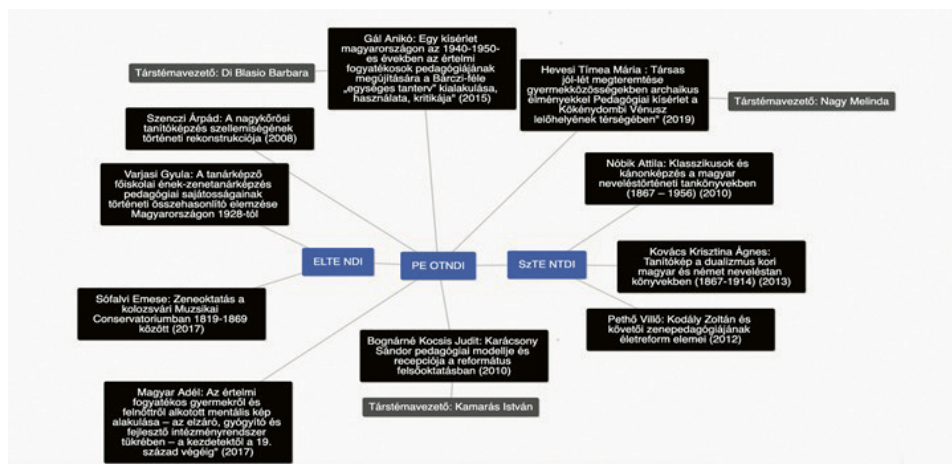
- (1) Az iskola mint a gyermekkor sajátos világa – összehasonlító gyermek-kortörténeti elemzések.
- (2) A pedagógusképzés története. Az egyes pedagógusszakmákba való intézményes bevezetés történetének komparatív feldolgozása.

(3) Magyar zenepedagógia-történet. A zenei nevelés-oktatás különböző szinterein intézményesült gyakorlati zenepedagógia egyes irányzatainak összehasonlító történeti elemzése.

Eddigi munkássága alatt 17 fokozatot szerzett doktoranduszhallgató munkáját segítette önálló és társtémavezetőként (lásd 8. és 9. ábra). 2 hallgatója abszolutóriumot szerzett státuszban van, és 9 főt a témavezetésével segít a doktori tanulmányai alatt.

8. ábra: Pukánszky Béla végzett doktoranduszai az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájában, 2018–2023 (saját ábra) (adatok forrása: doktori.hu)

9. ábra: Pukánszky Béla végzett doktoranduszai az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskoláiban, 2008–2019 (saját ábra) (adatok forrása: doktori.hu)

A kvalitatív elemzés során arra kerestük a választ, hogy „Milyen irányvonalak vázolhatóak fel Pukánszky Béla professzor úr témavezetői tevékenységében?”, amelyhez az Országos Doktori Tanács által működtetett doktori.hu nyilvántartását vettük alapul.

Mintavételi stratégiánk a hozzáférésen alapuló, kényelmi, célzott mintavétel (Sántha, 2006), amely célcsoportja az EKKE NTDI fokozatot szerzett doktoranduszainak munkái. Mintaválasztásunk kiegészül a rétegzett kényelmi mintavétellel is (Szokolszky, 2004), hiszen külön figyelmet fordítunk a 2016-tól³ történő változásokra. Alkalmaztuk a koncentrált kiválasztás elvét is, hiszen egyik kutatási kérdésünk célkeresztjébe kifejezetten egy személy, Pukánszky Béla professzor úr által végzett munka került, ezen belül elsősorban Egerre koncentráló témavezetői tevékenysége (Cserné, 1999).

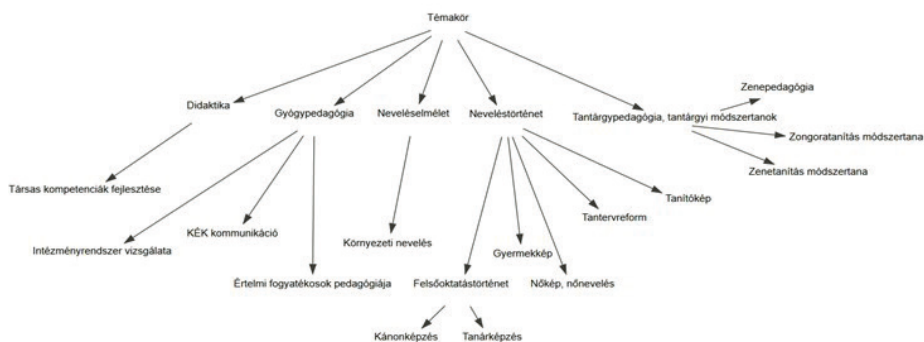
A kódolás során az induktív (adatvezérelt megközelítést) és a priori kódolást (kivéve a korszakoknál, ebben az esetben eltértünk ettől) alkalmaztunk. Az előre felállított kód kategóriák az intézmény (SZTE NTDI, ELTE NDI, PE NTDI [korábban OTNDI], valamint EKKE NTDI), az értekezés által felölelt időszak és az értekezés témaköre volt.

A témavezetettjeinek doktori kutatási témáit öt nagy területre oszthatjuk: (1) Didaktika, (2) Gyógypedagógia, (3) Nevelélmélet, (4) Neveléstörténet, (5) Tantárgy-pedagógia és tanulási módszertanok. Az általunk készített, a neveléstudomány klasszikus területeit magában foglaló négyes felosztást szándékosan egészítettük ki a Gyógypedagógia témakörével, mert szerettük volna kiemelni ennek domináns szerepét Pukánszky professzor úr munkásságában.

A Didaktika területén belül főként a társas kompetenciák fejlesztése jelent meg, míg a Nevelélmélet területén a környezeti neveléssel foglalkoztak hallgatói, a neveléstörténet terén elsősorban a tanító-, gyermek-, nőképzés jelent meg, valamint a nőnevelés, a tantervi reformok története és a felsőoktatás-történet témaköre, ezen belül is a tanár- és neveléstörténeti kánonképzés. A Tantárgy-pedagógia, tantárgyi módszertanok kapcsán a zenepedagógiai és a zene- és zongoratanítás módszertanával kapcsolatos kutatásoknál segítette a hallgatókat.

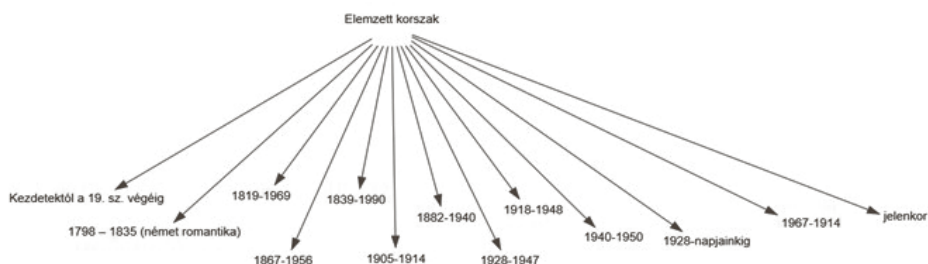
A Gyógypedagógia területén belül az intézményrendszer vizsgálata és az értemi fogyatékosok pedagógiája jelent meg, valamint a Könnyen Érthető Kommunikáció (KÉK) módszertanával kapcsolatos tudományos értekezéseknél vállalt konzulensi szerepet.

³ A kényelmi célzott mintavétel indoklását l. 1. fejezet (dátum indoklása).

10. ábra: Pukánszky Béla témavezetettjei által kutatott témák

A Pukánszky Béla által vezetett doktori kutatások több évszázadnyi időintervallumot foglalnak magukban, hiszen 1798-tól a jelenkori kutatásokig terjedő időszakot ölelnek fel, ami a témák sokszínűségéből fakadóan érthető és indokolt.

11. ábra: A doktori disszertációkban kutatott témák időbeni vizsgálata

Összességében azt mondhatjuk, hogy Pukánszky Béla több évtizedes, sokoldalú szaktudását és munkásságát jól tükrözi, hogy témavezetői tevékenysége során a neveléstudomány számos területén segítette a leendő kutatókat a doktori fokozatuk megszerzésében. A tehetséggondozás során is példamutató munkát végzett, hiszen doktoranduszai témavezetőtársai és a publikációkban közös szerzői is lettek.

Konklúzió

Az egri Neveléstudományi Doktori Iskola kezdetektől az iskolaközelség koncepciójára épült, ezt tartotta irányadónak. Az intézmény tanárképzési múltja miatt az utánpótlás és kutatóvá nevelés során nagyban épített a köz(- és felső) oktatásban dolgozó kutatói potenciállal rendelkező pedagógusokra, valamint a tehetséggondozásra, ami a pedagógusjelölt hallgatók tudományos pályára állítását eredményezte. Tíz év távlatából kijelenthetjük, hogy e törekvés kiválóan beérett az elmúlt években, hiszen az intézmény hallgatói, végzettjei és habilitáltjai döntően a közoktatásban és a felsőoktatásban oktató és kutató szakemberekből állnak.

Az egri Neveléstudományi Doktori Iskolában folytatott utánpótlás-nevelés hozzájárul a tudományos körökben hosszú évek óta megjelenő elvárásnak: „A tanárság jelentős részének vissza kell nyerni azt az értelmiségi státuszt, amely egy évszázaddal ezelőtt olyan világos volt, és amely sokaknak mára már csak írott malaszt” (Bárdos, 2015).

A neveléstudomány inter- és multidiszciplináris volta kiválóan visszaköszön a jelentkezők és a végzettek kutatásaiban is, hiszen nagyon tág spektrumot ölel fel: jól követi az aktuális trendeket.

Irodalom

- Cserné Adermann G. (1997). *Tanulás- és kutatómódszertan alapjai*. JPTE.
- Bárdos J. (2015) A tanári lét dimenziói, különös tekintettel a tudós tanárookra (pedagógiai ars poetica). *Pedagógusképzés* 12-13. sz. 47–68.
- Eszterházy Károly Főiskola Neveléstudományi Doktori Iskola (2012). *Képzési tájékoztató 2012*. <https://uni-eszterhazy.hu/api/media/file/d7ed9acf-8c69a677e667931f2c331dce5f3e271e>
- Bárdos J. (szerk.). *Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola Önértékelés 2017*.
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola (2019). *Képzési tájékoztató 2019*. <https://uni-eszterhazy.hu/ntdi/m/a-doktori-iskola-/dokumentumok-az-iskola-tortenetebol>
- Sántha K. (2006). *Mintavétel a kvalitatív kutatásokban*. Gondolat Kiadó. Kutatómódszertani kiskönyvtár.
- Sántha K. (2007). A kvalitatív metodológiai követelmények problémái. *Iskolakultúra*, 17 (6-7), 168–177.

- Sántha K. (2009). *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*. Eötvös József Könyvkiadó.
- Sántha K. (2022). *Kvalitatív tartalomelemzés*. Eötvös József Könyvkiadó.
- Szokolyszky Á. (2004). *Kutatómunka a pszichológiában*. Osiris.